

VASTE COMMISSIE VOOR TAALTOEZICHT

Verenigde vergadering van de afdelingen
Zitting van 20 april 1972

Aanwezig : De heer [REDACTED], voorzitter

De heer [REDACTED], ondervoorzitter

Nederlandse afdeling : De heer [REDACTED], vast lid

De heren [REDACTED]

plaatsvervangende leden

Franse afdeling : De heren [REDACTED] en

[REDACTED] vaste leden

Secretarissen : De heer [REDACTED], adviseur

De heer [REDACTED] wnd. inspecteur-generaal

Nr. 3285/I/P

Gelet op het verzoek van 23 juli 1971 waarbij de minister van Binnenlandse Zaken de Vaste Commissie voor Taaltoezicht om advies verzoekt betreffende het antwoord dat moet worden gegeven op de parlementaire vraag nr.171 die op 23 juni 1971 werd gesteld door de heer volksvertegenwoordiger LINDEMANS in verband met het probleem of de protestakten onder de toepassing vallen van art. 41 van de wet van 2 augustus 1963 op het gebruik van de talen in bestuurszaken (art. 52, S.W.T.) ;

Gelet op de artikelen 60, § 1 en 61, §§ 2 en 5 van de op 18 juli 1966 samengevatte wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (S.W.T.) ;

Beslist de Vaste Commissie voor Taaltoezicht met eenparigheid van stemmen het volgende advies uit te brengen :

./.

I. AARD VAN HET PROTEST IN HET HANDELSRECHT.

=====

Het protest is de authentieke vaststelling van het feit dat de betrokken schuldenaar niet heeft betaald ; het wezenlijke doel ervan bestaat hierin dat het de borgen zekerheid biedt nopens het in gebroke blijven van de betrokkene alsook nopens het feit dat zij hun wisselverplichting zullen moeten nakomen (VAN RIJN : cours de droit commercial).

Het protest heeft tot doel vast te stellen dat de betrokkene weigert de wissel te accepteren of hem te betalen op het ogenblik dat het bedrag invorderbaar is geworden. Het is op zichzelf geen aanmaning.

Daar het tot doel heeft vast te stellen dat een titel werd aangeboden en afgewezen, mag het protest niet bij een sommatie worden vergeleken.

Het protest wordt opgemaakt op verzoek van de toonder ; het heeft een authentiek karakter en de personen die bevoegd zijn om het op te stellen zijn in beginsel de gerechtsdeurwaarders en, in bepaalde gevallen, de beambten der posterijen ; inderdaad, krachtens de wet van 10 juli 1877 : "doen de agenten door de regering aangeduid de protesten bij gebrek van betaling van de wisselbrieven die doorhet Bestuur van de Post moeten ingevorderd worden" (wet van 10 juli 1977, art. 1, 1ste en 2de lid, gewijzigd bij de wet van 5 juli 1963, art. 48, § 4).

II. TAALREGELING VAN DE PROTESTEN.

=====

Zoals hierboven werd gezegd, worden de protestakten gesteld door gerechtsdeurwaarders en beambten der posterijen, op verzoek van een particulier of van een private onderneming ; derhalve moet in verband met de taalregeling die voor de protesten van toepassing is, een onderscheid worden gemaakt naar gelang van de functie of de hoedanigheid van de persoon die met het stellen ervan werd belast.

A. Een protest opgesteld door een beambte van de posterijen.

Afgezien van de intrinsieke aard van de akte, moet voor ogen worden gehouden dat zij wordt gesteld door een beambte van een openbare dienst. In dit geval, valt de kwestieuze akte onder de toepassing van de samengevatte wetten op het taalgebruik en moeten de betrokken beambten ze stellen in de taal die aan de dienst in kwestie is opgelegd.

B. Een protest opgesteld door een gerechtsdeurwaarder

Onderzoek van de intrinsieke aard van de protestakte
=====

In dat verband valt aan te stippen dat evenmin in het Wetboek van Koophandel als in het Gerechtelijk wetboek of in de taalwetten bepaalde elementen te vinden zijn in verband met de vraag of het protest een akte van administratieve of van gerechtelijke aard is.

Volgens het verslag Saint-Rémy is het protest een gerechtelijke akte, dat betekent, een akte die, zelfs wanneer zij in afwezigheid van de rechter werd opgemaakt, naar de beslechting van een geschil tendeert ; omwille van zijn aard van gerechtelijke akte ontsnapt het protest aan de wet op het gebruik van de talen in bestuurszaken (verslag Saint-Remy Parl.-Besch. 331 - 1961 - 1962 - nr. 27, blz. 8).

Toch past het aan te stippen dat bepaalde elementen de these van de heer Saint-Rémy ondermijnen. In de eerste plaats is het protest geen akte van procedure in de zin van artikel 1 van de wet van 15 mei 1935, aangezien krachtens artikel 700 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek, een rechtsvordering slechts wordt ingesteld door een dagvaarding voor de rechter of door een vrijwillige verschijning. Welnu, het wezenlijk doel van het protest bestaat erin te voorkomen dat een geschil ontstaat ; slechts wanneer de schuldenaar, ondanks het protest, zijn wisselverplichting niet nakomt, zal de toonder van de wisselbrief een rechtsvordering instellen.

Anderzijds staat een vonnis van 15 april 1960 van de Rechtbank van Koophandel (jur. Com. De Bruxelles, 1962, blz. 225) het volgende te lezen : "Overwegende dat de wetgeving inzake taalregeling der procedure niet van toepassing is terzake (n.v.d.r. op de protesten), aangezien een protestakte een buitengerechtigde akte is, en geen akte van procedure".

In het gemeenterecht is een akte buitengerechtigd van zodra zij, zonder deel uit te maken van een ingestelde vordering, uitgaat van een openbaar ambtenaar en tot doel heeft een recht te laten gelden. Verre van een beslissing uit te lokken in verband met een betwisting, hebben de buitengerechtigde akten dikwerf tot doel en tot gevolg het ontstaan ervan te verhinderen. Op de rechtsinstanties wordt slechts een beroep gedaan wanneer zij niet doeltreffend zijn gebleken (Pandocles Belges, 1905, blz. 703).

Bovendien wordt het gebruik van de talen inzake buitengerechtigde akten niet geregeld door de wetgever (Rechtbank van Koophandel te Brussel, Jur. Com. de Bruxelles, 1962, blz. 225).

In het licht van de bovenstaande elementen kan worden geconcludeerd dat de wet van 1935 op het gebruik van de talen in gerechtszaken niet toepasselijk is op de protesten. Derhalve moet worden nagegaan of, ingeval het protest door een gerechtsdeurwaarder werd opgesteld, de samengevatte wetten op het taalgebruik in bestuurszaken van toepassing kunnen zijn.

De Vaste Commissie voor Taaltoezicht heeft zich reeds uitgesproken over de taalregeling die toepasselijk is op de akten die uitgaan van bepaalde openbare ambtenaren, en inzonderheid van notarissen.

In het advies nr. 2034 B van 10 oktober 1967 van de Nederlandse afdeling, staat te lezen :

"Overwegende dat, wat de verantwoordelijkheid van de notaris betreft, luidens de wet van 25 Ventôse jaar XI, aangevuld door artikel 1 van de wet van 16 april 1927, de notarissen openbare ambtenaren zijn die zijn aangesteld om al de akten en contracten op te maken waaraan de partijen het authentiek karakter moeten of willen geven dat gehecht is aan de akten van de openbare overheid en om er de dagtekening van te verzekeren, om ze in bewaring te houden en er grossen en uitgiften van uit te reiken ;

Overwegende dat de notarissen geen administratieve ambtenaren zijn (zie Répertoire pratique du droit belge, V^o notaire, nr. 200) ;

Overwegende dat de notarissen onder artikel 1, § 1, 4° van de evenvermelde samengevatte wetten vallen voor zover zij als medewerkers van de rechterlijke macht administratieve handelingen stellen ;

Overwegende dat de notariële akten geen administratieve handelingen zijn en het slechts kunnen worden in de zin van de evenvermelde samengevatte wetten, wanneer een openbaar bestuur de tussenkomst vordert om een akte te verlijden (vgl. verslag Saint-Rémy, Parlement. Stuk Kamer van Volksvertegenwoordigers 331 (1961-1962) nr. 27, p. 9) ;"

Anderzijds preciseerde de Commissie in haar advies nr. 512 C van 11 januari 1968 :

"Overwegende dat de notarissen, gerechtsdeurwaarders en pleitbezorgers slechts onder de S.W.T. vallen voor zover zij administratieve handelingen stellen (art. 1, § 1, 4° van de S.W.T.) ;

Overwegende dat de notarissen, gerechtsdeurwaarders en pleitbezorgers geen diensten zijn in de zin van artikel 1, § 2 omdat het hier louter gaat om handelingen van bepaalde natuurlijke personen en niet over de personen zelf ; dat zo zij met die personen zouden worden gelijkgesteld er wetsconflicten zouden oprijzen omdat bijvoorbeeld de taalkennis van evenvermelde natuurlijke personen bij andere wetten is geregeld (cfr. advies 1245 van de V.C.T. - Nederlandse afdeling van 15 december 1966)" ;

./.

Uit die rechtspraak zou - bij analogie - kunnen worden afgeleid dat de gorechtsdeurwaarders, wanneer zij een protestakte opmaken, geen administratieve handeling stellen en dat zij niet optreden als medewerkers van de openbare macht ; anderzijds kunnen de protestakten bij gelegenheid weliswaar door een openbare dienst worden vereist, maar worden zij veelal toch slechts door particulieren gevraagd, en met het doel particuliere belangen te vrijwaren.

Er kunnen echter wel argumenten worden aangevoerd, die in het voordeel pleiten van de toepassing der S.W.T. op de protestakten.

Immers, om geldig te zijn moet het protest beantwoorden aan de vormvereisten die bij de wet van 10 juli 1877 werden voorgeschreven.

Eovendien schrijft artikel 443 van het Wetboek van Koophandel voor ;

"Binnen de eerste tien dagen van elke maand zenden de ontvangers der registratie aan de voorzitter van de rechtbank van koophandel in wier rechtsgebied het protest is geschied, een tabel van de protesten van de aangenomen wisselbrieven en van de orderbriefjes die in de loop van de vorige maand werden geregistreerd" ; die tabel der protesten wordt opgemaakt volgens de inlichtingen die aan de voorzitter van de handelsrechtbank werden overgemaakt door de ontvangers van de registratie.

De constatering zal echter niet in de tabel worden vermeld indien de deurwaarder of de bediende der posterijen die de akte heeft opgemaakt aan de ontvanger van de registratie een geschreven attest heeft overhandigd waaruit blijkt dat de wissel werd betaald. Volgens FREDERICQ vormt het opmaken van de tabel der protesten een administratieve handeling (cfr. FREDERICQ, *Traité de Droit Commercial Belge* deel X, 1954, blz. 428 on vlg.).

De tabel der protesten behoort derhalve te zijn gesteld in de bij de S.W.T. voorgeschreven taal en men zou daaruit kunnen afleiden dat de protestakten die op die tabel moeten voorkomen, eveneens dienen te zijn gesteld in de taal die door de taalwetgeving wordt opgelegd.

Wanneer men anderzijds, in een algemener vlak, het geheel van de wetgevingen beschouwt die het gebruik van de talen regelen in bestuurszaken, gerechtszaken, bij het leger of in het onderwijs, komt men node tot het besluit dat de wetgever klaarblijkelijk een volledig taalsysteem heeft willen tot stand brengen, dat al de activiteiten van openbare of officiële aard omvat.

In het Belgisch taalsysteem kan moeilijk worden staande gehouden dat de officiële akten die uitgaan van openbare ambtenaars (deurwaarders) of beambten (postbedienden) aan iedere taalwetgeving kunnen ontsnappen.

X

X

X

Uit wat voorafging kan worden geconcludeerd dat de protestakten marginale akten zijn, die ergens tussen het gerechtelijke en het administratieve liggen, en ook met zuiver privé initiatief te maken hebben.

Toch blijkt de protestakte, telkens zij wordt opgemaakt door postbedienden, te moeten worden gesteld in de taal die de S.W.T. aan die bedienden opleggen, naar gelang van de dienst waartoe zij behoren. In de andere gevallen moent de Vaste Commissie voor Taaltoezicht dat zij, ofschoon zij marginale akten zijn, hun bestemming in acht genomen, kunnen worden beschouwd als documenten die onder de toepassing vallen van de taalwetgeving in bestuurszaken.

Gedaan te Brussel, 20 april 1972.

DE SECRETARISSEN

DE VOORZITTER

